

ΚΑΝΕΙΣ ΝΑ ΜΗ ΧΤΙΖΕΙ ΕΚΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ (Ιανουάριος 2007)

Συγγραφέας: ΣΠΥΡΟΣ ΝΤΑΦΗΣ

Είναι τόσο μεγάλη η αγάπη και η φροντίδα των πολιτικών μας για το δάσος, ώστε μέσα σε περίοδο έξι ετών να προκύπτει ανάγκη αναθεώρησης του άρθρου 24 του Συντάγματος για να εξασφαλιστεί η καλύτερη κατά το δυνατόν προστασία του δάσους και των εν γένει δασικών εκτάσεων!!! Αυτό δε το «ενδιαφέρον» δεν κρύβεται. Δεν είναι τυχαίο ότι αρχηγός κόμματος της τότε αντιπολίτευσης υποσχόταν ότι θα απαλλάξει τον ελληνικό λαό από την «τυραννία» των δασών, όταν θα ερχόταν «εν τη βασιλεία του». Ρέκτης δε Υπουργός Γεωργίας της τότε κυβέρνησης δήλωνε ότι το δάσος δημιουργεί προβλήματα στην κυβέρνηση και, αργότερα, Υπουργός Ανάπτυξης δήλωνε ότι το δάσος αποτελεί εμπόδιο στην ανάπτυξη της χώρας, όπου με τον όρο ανάπτυξη υπονοούσε ασφαλώς την τσιμεντοποίηση της χώρας.

Συνεπώς η αναθεώρηση του άρθρου 24 δεν γίνεται για την προστασία του δάσους αλλά για την ευκολότερη και νομιμότερη καταστροφή του και την ικανοποίηση των μελών πολυάριθμων οικοδομικών συνεταιρισμών, τα μέλη των οποίων αποτελούν και την πελατεία των κομμάτων, αλλά και την ικανοποίηση της βουλιμίας μεγαλοεργολάβων κατασκευαστών, οι οποίοι ευχαρίστως θα έβλεπαν να τσιμεντοποιείται η χώρα. Αρκεί να κερδίζουν και «τσιμέντο να γίνει».

Η απόκτηση δεύτερης εξοχικής κατοικίας δεν αποτελεί σήμερα πολυτέλεια, αλλά ικανοποίηση στοιχειώδους ανάγκης. Κανείς ασφαλώς δεν θα είχε αντίρρηση να παραχωρηθεί έκταση, ακόμη και δασική, σε ανθρώπους που έχουν πραγματική ανάγκη και δεν έχουν τα μέσα να αγοράσουν γη, για να κτίσουν ένα σπιτάκι. Το ερώτημα είναι αν έγινε ποτέ έλεγχος για να διαπιστωθεί αν τα μέλη των συνεταιρισμών δεν διαθέτουν πράγματι δεύτερη εξοχική κατοικία, πόσες «μερίδες» διαθέτουν σε έναν συγκεκριμένο συνεταιρισμό και σε πόσους ακόμη οικοδομικούς συνεταιρισμούς μετέχουν; Γιατί αν έχουν ήδη εξοχική κατοικία, έχουν περισσότερες της μιας μερίδες και μετέχουν σε περισσότερους συνεταιρισμούς, τότε δεν πρόκειται για διευκόλυνση απόκτησης εξοχικής κατοικίας ή πρώτης κατοικίας, αλλά για διευκόλυνση απόκτησης περιουσιακών στοιχείων (οικοπέδων) εις βάρος της περιουσίας του δημοσίου, δηλ. εις βάρος όλων μας. Και αυτό είναι ηθικά αλλά και νομικά απαράδεκτο. Πρέπει συνεπώς

να γίνει ένα ξεκαθάρισμα των συνεταιρισμών.

Αλλά ας δούμε λίγο τα πράγματα από την αρχή, δηλ. το ιστορικό του άρθρου 24. Κατά τη σύνταξη του νέου Συντάγματος του 1975, η τότε πρόεδρος της Φιλοδασικής Εταιρείας Αργυροπούλου κατάφερε να πείσει τους συντάκτες του νέου Συντάγματος να περιλάβουν και ένα άρθρο για την προστασία των δασών και των εν γένει δασικών εκτάσεων. Όταν ψηφίστηκε από τη Βουλή το νέο Σύνταγμα με το άρθρο 24, χαρήκαμε και χαιρετίσαμε όλοι αυτό το επίτευγμα που καθιστούσε το ελληνικό Σύνταγμα το δεύτερο μετά το ελβετικό στην Ευρώπη που προέβλεπε την προστασία των δασών. Το ελβετικό Σύνταγμα προβλέπει τη διατήρηση της δασικής επιφάνειας. Δεν απαγορεύει την εκχέρωση δασικής έκτασης, προκειμένου να εξυπηρετηθεί το δημόσιο συμφέρον, αλλά επιβάλλει την εξεύρεση ανάλογης ίσης έκτασης (έκτασης ίσης παραγωγικής ικανότητας), η οποία πρέπει να αναδασωθεί ώστε να μη μειωθεί η συνολική δασική επιφάνεια.

Πριν ακόμη στεγνώσει το μελάνι του τυπογραφείου άρχισαν οι γκρίνιες και οι πιέσεις. Έτσι στο νόμο 998/1987 δόθηκε ένας αμφιλεγόμενος ορισμός της δασικής έκτασης και εξαιρέθηκαν από τις δασικές εκτάσεις τα φυσικά χορτολίβαδα και οι φρυγανότοποι. Αλλά αυτό δεν ικανοποίησε τους εργολάβους και τους πάσης φύσεως οικοπεδοφάγους και εφευρέθηκε η έννοια των βοσκοτόπων. Όλοι οι θαμνώνες μετονομάστηκαν σε βοσκότοπους και συνεπώς εξαιρούνταν από την προστασία του Συντάγματος. Εφαρμόστηκε δηλ. η κουτοπονηριά των καθολικών μοναχών του Μεσαίωνα, οι οποίοι με ειδικές ευχές μετέτρεπαν τις χήνες σε ψάρια, τις οποίες έτρωγαν χωρίς να αμαρτάνουν. Το ίδιο έκανε και ο συντάκτης του νόμου περί βοσκοτόπων, ο οποίος μετονόμαζε τους θαμνώνες (δασικές εκτάσεις) σε βοσκότοπους, οπότε δεν αποτελούσαν πια αντικείμενο προστασίας του Συντάγματος.

Ο νόμος αυτός μετά τις αντιδράσεις που προκάλεσε έμεινε στην ουσία ανενεργός, έδωσε όμως τη δυνατότητα αποχαρακτηρισμού δασικών εκτάσεων με τη δημιουργία δευτεροβάθμιας επιτροπής αποχαρακτηρισμού. Η πρωτοβάθμια κρίση ανήκε στον οικείο δασάρχη, ο οποίος έκρινε βάσει των προβλεπόμενων στο νόμο 998/1987. Η δευτεροβάθμια επιτροπή είναι τετραμελής και ορίζεται από τον οικείο νομάρχη, μετέχει δε ένας δασολόγος, ο οποίος και αποτελεί τη μειοψηφία. Έτσι ό,τι χαρακτηρίζεται τεκμηριωμένα από το δασάρχη ως δασική έκταση αποχαρακτηρίζεται από τη δευτεροβάθμια επιτροπή ατεκμηρίωτα και παίρνει τον χαρακτήρα αγροτικής

έκτασης, άρα δεν προστατεύεται από το Σύνταγμα.

Αλλά όλα αυτά δεν ικανοποίησαν την πολυπληθή πελατεία των κομμάτων και χρειάστηκε να γίνει αναθεώρηση του άρθρου 24 το 2001 και έκδοση ειδικού νόμου, ο οποίος προσέφερε περισσότερες ευκαιρίες αποχαρακτηρισμού δασικών εκτάσεων και επίλυσης χρονιζουσών περιπτώσεων αμφισβητούμενων ιδιοκτησιών.

Φαίνεται όμως ότι ούτε αυτό ικανοποίησε την απληστία των εργολάβων και τους καταπατητές δημόσιας γης και πρέπει να ξαναγίνει νέα αναθεώρηση. Αλλά και αν ακόμη υπάρχει η πρόθεση προστασίας του δάσους και των δασικών εκτάσεων, ποια υπηρεσία θα εφαρμόσει το Σύνταγμα και τις διατάξεις του σχετικού νόμου; Κατά το νόμο η Δασική Υπηρεσία, αλλά ποια Δασική Υπηρεσία; Η αποδεκατισμένη χωρίς το απαραίτητο υλωρικό προσωπικό; Αλήθεια, τι έγινε η ομόφωνη απόφαση για τη δημιουργία του Δασικού Σώματος κατά το πρότυπο του *Corpo Forestale* ή *Guardia Forestale* των Ιταλών ή του *Corpo Florestal* των Πορτογάλων, δηλ. ένστολων ένοπλων σωμάτων, τα οποία έχουν την ευθύνη της προστασίας των δασών; Σήμερα η άλλοτε κραταιά και από τις καλύτερες και αποτελεσματικότερες δημόσιες υπηρεσίες της χώρας δεν είναι μόνο αποδεκατισμένη σε προσωπικό και μέσα, αλλά κατήντησε υπηρέτης δύο αφεντάδων. Η κεντρική υπηρεσία ανήκει στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, ενώ η περιφερειακή στο υπουργείο Εσωτερικών. Αυτό και αν δεν αποτελεί παγκόσμια πρωτοτυπία! Όλα αυτά είναι τυχαία;! Ή μήπως θα αναλάβουν την προστασία των δασών οι *pretoris agricolis* (αγροφύλακες) του Β. Πολύδωρα;

Αλλά για να σοβαρευτούμε, ακόμη και αν υπήρχε η βούληση -που δεν υπάρχει- να προστατευτεί το δάσος, κανένα Σύνταγμα, κανέναν νόμο και καμία υπηρεσία δεν θα το κατάφερνε χωρίς το χωροταξικό σχεδιασμό ή, καλύτερα, το σχεδιασμό των χρήσεων της γης. Είμαστε η μόνη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που όχι μόνο δεν έχει κτηματολόγιο, αλλά δεν διαθέτει έστω και στοιχειώδη χωροταξικό σχεδιασμό. Έτσι ο καθένας μπορεί να πάρει άδεια οικοδόμησης, αρκεί να διαθέτει έκταση 4 στρεμμάτων ή 2 στρεμμάτων, αν η έκταση είναι κοντά σε δρόμο με αποτέλεσμα να παρουσιάζεται αυτή η άναρχη εικόνα που κυριαρχεί στη χώρα μας. Ο χωροταξικός σχεδιασμός δεν αφορά μόνο το επίπεδο χώρας ή περιφέρειας ή νομού, αλλά και το επίπεδο δημοτικού διαμερίσματος. Κανείς δεν θα μπορεί να κτίσει, όσα στρέμματα και αν διαθέτει, αν το οικόπεδό του δεν είναι εντός της οικιστικής ζώνης.

Αυτό βέβαια συνεπάγεται πολιτικό κόστος. Γι' αυτό πρέπει να γίνει με τη συναίνεση όλων των κομμάτων. Μόνο έτσι θα προστατευτούν τα δάση και οι δασικές εκτάσεις, αλλά και όλες οι προστατευόμενες περιοχές και θα περιοριστούν, αν δεν σταματήσουν, οι καταπατήσεις δημοσίων δασικών εκτάσεων. Αυτό μπορεί να προβλεφθεί στο Σύνταγμα; Ας αφήσουν λοιπόν το άρθρο 24, αν πράγματι οι πολιτικοί μας ενδιαφέρονται για την προστασία του δάσους και του περιβάλλοντος γενικότερα.

Μέχρι να ολοκληρωθεί ο χωροταξικός σχεδιασμός δεν πρέπει να εκδίδεται καμιά οικοδομική άδεια σε περιοχές εκτός πολεοδομικού σχεδίου και να παταχθούν παραδειγματικά οι οικοδομικές παραβάσεις.

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ» στις 17 Ιανουαρίου 2007, σ. 19.